

Moderne tijd

bron 7

De Britse Lady Burghersh schrijft in 1814 in een brief aan haar moeder over een theaterbezoek in Dijon:

Ze voerden *Richard Leeuwenhart*¹⁾ uit en elk gedeelte dat in de verste verte van toepassing was op de huidige situatie werd door het publiek opgepakt en ze schreeuwden *Leve Koning Lodewijk XVIII! Leve de Bourbons*²⁾! (...) Tussen de actes ging het gordijn omhoog om een plakkaat te onthullen met *Leve de bondgenoten*³⁾! onder een fleur-de-lys⁴⁾ en één van de acteurs kwam op en zong een onvergetelijke vertolking van het prachtige romantische lied *O Richard, o mijn koning*. Ik kan je het effect gewoonweg niet beschrijven van het begin van *O Lodewijk, o mijn koning* of het luidruchtige enthousiasme waarmee het werd ontvangen, iedereen stond op en wuifde met witte zakdoeken. Het ging door met *O Lodewijk, o mijn koning. Het hele universum deelt mijn interesse in u*.

noot 1 opera over de Engelse koning Richard

noot 2 familienaam van het Franse koningshuis

noot 3 de landen die in een coalitie vechten tegen Napoleon, waaronder Groot-Brittannië, Rusland en Pruisen

noot 4 de Franse lelie, de bloem in het familiewapen van de Bourbons

bron 8

De Chinese diplomaat Keying onderhandelt met Westerse landen over verdragen. Hij schrijft in 1844 aan de keizer:

Als ze¹⁾ een geëerde gast ontvangen dan zal de echtgenote zeker naar buiten komen om hem te ontmoeten. Zowel de Amerikaan Parker als de Fransman Legrené²⁾ brachten hun vrouw mee, en op gelegenheden waarbij uw dienaar [Keying] naar de pakhuizen van de barbaren¹⁾ ging om met hen te spreken kwamen deze vrouwen naar buiten rennen om hem te begroeten. Uw dienaar was hierdoor verward en voelde zich niet op zijn gemak, terwijl zij zich juist diep vereerd voelden en opgetogen waren.

noot 1 Keying bedoelt Westerse mannen.

noot 2 Deze mannen zijn betrokken bij diplomatieke onderhandelingen met China.

bron 9

Poster van de Chinese nationalistische partij uit 1928:

Toelichting:

De zittende persoon is de in 1925 overleden Sun Yat-sen.

Op de stenen staat van links naar rechts: 'sociaal welzijn', 'recht op bestuur' en 'nationalisme'.

De figuren onderin stellen van links naar rechts voor: communisten, warlords (plaatselijke militaire machthebbers), imperialisten.

bron 10

Op 23 mei 1943 schrijft de negentienjarige Elly Herschel vanuit vernietigingskamp Sobibor (in het door Duitsland bezette Polen) aan haar ouders in doorgangskamp Westerbork (Nederland):

Lieve ouders, Ik ben hier in een werkkamp, en werk in de wasserij. Met mij gaat alles goed. Het eten is hier goed. Er zijn hier Nederlanders, Fransen, Polen en Russen. Ik heb ook veel vrienden. Lieve ouders, schrijf snel terug, groeten en kussen, jullie dochter Elly L. Herschel. Groeten aan alle vrienden.

bron 11

In 1950 wordt in bioscopen in de BRD de film *City out of Darkness* (Stad verlost uit de duisternis) getoond. De film wordt gefinancierd vanuit het Marshallplan. Gesproken tekst bij de film is:

Berlijn heeft weer licht, stabiel en betrouwbaar, na jaren waarin duisternis het dagelijks leven van de stad kenmerkte. Maar Berlijn herinnert zich de maanden na de oorlog, voordat de lichten weer aangingen, en de jaren erna toen de elektriciteit uit de Sovjetzone kwam en elk moment afgesloten kon worden. (...) Een tijd lang functioneerde Berlijn niet als een stad, maar als een bewoonde ruïne. De grote energiecentrale, die Berlijn vroeger van stroom voorzag, was verdwenen. Gedemonteerd door het Rode Leger¹⁾. Ze demonteerden de turbines, dynamo's, generatoren en transformatoren en brachten die naar Rusland en de communistische satellietstaten. (...) Maar nu hoeft het vrije Berlijn niet meer bang te zijn voor stroomafsluiting door de Sovjets. De Energiecentrale West genereert genoeg stroom voor alle huishoudens en industrie. De tijd van ontberingen en onzekerheid is nu voorbij. Er is weer licht in het vrije Berlijn.

noot 1 het leger van de Sovjet-Unie

bron 12

Uit een rapport geschreven in opdracht van de regering van de DDR over de opstand in 1953:

Om ontspanning in de internationale verhoudingen tegen te gaan, en om van Berlijn en de DDR het beginpunt van oorlog in Europa te maken, hebben vijandige troepen, met directe steun en onder leiding van Amerikaanse instanties en vijanden van het volk, en [onder leiding van] de oorlogsstokers in Bonn¹⁾, in de periode van 16 juni tot 22 juni 1953 een poging gedaan om een fascistische staatsgreep in de DDR te organiseren. Naast de langdurige pogingen van hun instanties en contacten in de DDR en hun dagelijkse propaganda-aanvallen via radio, pamfletten en gedrukte publicaties, enz., hebben deze vijandelijke krachten hun ondermijnende activiteiten na de dood van Stalin vergroot.

noot 1 Bonn is de hoofdstad van de BRD in die tijd.

bron 13

In 1964 schreef Ulrike Meinhof:

De bevolking van de Bondsrepubliek laat hun eigen leven en hun geschiedenis voorbijgaan, zonder dat ze goed op de hoogte zijn. Ze zijn verblind, gedesoriënteerd, niet in staat te kiezen tussen wasmiddelen als Pril of Sunil. Ze weten alles van babyvoeding en huishoudelijke apparaten maar niets van niet-aanvalsverdragen en kernwapenvrije zones.

bron 14

In 1974 werd het Nederlands elftal tweede op het wereldkampioenschap voetbal. Enkele dagen later ontving minister-president Joop den Uyl het elftal, waarbij deze foto werd gemaakt:

Toelichting:

Van links naar rechts zijn te zien keeper Piet Schrijvers, minister-president Joop den Uyl, Wil Hulsbosch (de echtgenote van bondscoach Rinus Michels) en bondscoach Rinus Michels.